

ด่วนที่สุด
ที่ กค 0318/4972

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

4

พฤษภาคม 2550

เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องแนวทางปฏิบัติ กรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว (ท) 2071 ลงวันที่ 9 เมษายน 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ พ.ศ. 2550 จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องแนวทางปฏิบัติ กรณีทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดิน หรือกรณีที่เข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันรวม 2 ประเด็น ความละเอียดเชิงแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

1. เห็นด้วยที่จะยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2517 ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 และ 3 มกราคม 2550 เห็นควรคงไว้ดังเดิมด้วยเหตุผลดังนี้

1.1 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2517 ออกมาก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุใช้บังคับแต่ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ออกมาใช้บังคับแล้ว รวมทั้งได้มีการออกฎกระทรวงโดยนำหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุคืนให้แก่ผู้ยกให้ไว้ในกฎกระทรวงแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย) มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงไม่มีผลในทางปฏิบัติต่อไปแล้ว

1.2 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 เป็นกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่ดินที่ได้มาในลักษณะนี้จึงเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงไม่สามารถโอนคืนให้ผู้อุทิศหรือผู้ให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันในภายหลังได้ และไม่เกี่ยวข้องกันที่ดินที่มีผู้บริจาคเพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ ทำให้ไม่สามารถยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แล้วนำมารวมกับมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับที่ราชพัสดุได้

1.3 สำหรับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2550 เห็นสมควรคงมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไว้เพื่อให้ส่วนราชการได้พิจารณาถึงแผนงานโครงการและความจำเป็นก่อนที่จะรับบริจาคที่ดินจากเอกชน

/เพื่อมิให้...

เพื่อมิให้เป็นปัญหาในภายหลังเมื่อผู้ยกให้หรือทายาทขอคืน

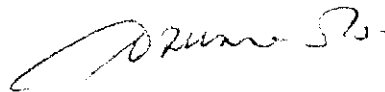
2. เห็นว่าร่างแนวทางปฏิบัติกรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันตามที่เสนอยังไม่เหมาะสมด้วยเหตุผลดังนี้

2.1 การบริจาคที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจนแล้ว ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. 2526

2.2 กรณีที่ทางราชการขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้หรือกรณีเข้าไปดำเนินการในที่ดินของเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งมีให้ที่ราชพัสดุและไม่สามารถโอนคืนให้กับผู้อุทิศให้หรือผู้ให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันในภายหลังได้ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมหมาย ภาษี)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมธนารักษ์

กลุ่มงานพัฒนารูขี้งและศักยภาพที่ราชพัสดุ

โทร. 0 2298 6446

โทรสาร 0 2618 3103

กฎกระทรวง

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ
ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

ข้อ ๓ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุจะกระทำได้แต่โดยการขาย การแลกเปลี่ยน การให้หรือการโอนคืนให้แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนหรือทายาท และจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเว้นแต่การโอนกรรมสิทธิ์ตามข้อ ๑๓

ข้อ ๔ ในการขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุแปลงใด ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นประธาน

กรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้อำนวยการสำนักประเมินราคาทรัพย์สิน กรมธนารักษ์ หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย กรมธนารักษ์ และผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงาน หรือองค์กรของรัฐ ผู้ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุที่จะโอนกรรมสิทธิ์นั้นอีกไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาธุรกิจและศักยภาพที่ดินราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เพื่อเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ข้อ ๕ การขายและการแลกเปลี่ยนที่ดินราชพัสดุ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๔ กำหนดมูลค่าของที่ดินราชพัสดุโดยประเมินจากราคาที่คาดว่าจะเป็นราคาซื้อขายจริงในท้องตลาดในปัจจุบัน และให้คำนึงถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สภาพและที่ตั้งของที่ดินราชพัสดุ มูลค่าเพิ่มของที่ดินราชพัสดุในกรณีที่จะนำไปผนวกเข้ากับที่ดินของบุคคลอื่นที่ตั้งอยู่ติดกัน รวมทั้งความเหมาะสมและปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ในการกำหนดมูลค่าของที่ดินราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง จะให้สถาบันวิชาชีพหรือบริษัทที่ปรึกษาทางด้านการประเมินอสังหาริมทรัพย์ทำการศึกษาและประเมินราคาที่ดินราชพัสดุเพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบกับมูลค่าขั้นต่ำที่คณะกรรมการตามข้อ ๔ กำหนดไว้ก็ได้ ทั้งนี้ การให้สถาบันวิชาชีพหรือบริษัทที่ปรึกษาทางด้านการประเมินอสังหาริมทรัพย์ทำการดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

สำหรับการขายที่ดินราชพัสดุตามข้อ ๖ (๒) กระทรวงการคลังอาจพิจารณากำหนดมูลค่าของที่ดินราชพัสดุได้ตามความเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดตามราคาซื้อขายจริงในท้องตลาดในปัจจุบันก็ได้

ข้อ ๖ การขายและการแลกเปลี่ยนที่ดินราชพัสดุ ให้กระทำโดยวิธีประมูลตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่การขายหรือการแลกเปลี่ยนดังต่อไปนี้ จะกระทำโดยวิธีอื่นก็ได้

(๑) การขายหรือการแลกเปลี่ยนกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล

(๒) การขายที่ดินราชพัสดุตามโครงการของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือองค์กรของรัฐที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดขั้นตอนและวิธีการสำหรับกรณีนั้นไว้เป็นการเฉพาะ

(๓) การขายหรือการแลกเปลี่ยนซึ่งคณะกรรมการตามข้อ ๔ โดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวงการคลัง เห็นว่าโดยสภาพไม่เหมาะสมที่จะกระทำโดยวิธีประมูล

ข้อ ๗ ที่ดินที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกับที่ราชพัสดุอย่างน้อยต้องมีคุณลักษณะเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(๑) ตั้งอยู่ติดกับทางหลวงหรือทางสาธารณะที่สะดวกแก่การคมนาคม หรือตั้งอยู่ติดกับที่ราชพัสดุที่มีทางเข้าออกสู่ทางหลวงหรือทางสาธารณะอยู่แล้ว

(๒) สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทางราชการได้ตามความมุ่งหมาย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือกฎหมายอื่น

(๓) มีขนาดเหมาะสม หรือเมื่อนำไปผนวกเข้ากับที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่ติดกันแล้วจะมีขนาดเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในทางราชการได้

การพิจารณากำหนดมูลค่าของที่ดินที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกับที่ราชพัสดุ ให้ใช้หลักเกณฑ์ตามข้อ ๕ โดยอนุโลม

ข้อ ๘ การให้ที่ราชพัสดุจะกระทำได้เฉพาะเพื่อการศาสนา การสาธารณกุศล การสาธารณประโยชน์อย่างอื่น หรือการโอนคืนให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาท

การให้ที่ราชพัสดุเพื่อการศาสนา การสาธารณกุศล หรือการสาธารณประโยชน์อย่างอื่น ให้คำนึงถึงสภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุ กับความเหมาะสมและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชนโดยส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อ ๙ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุคืนให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาท จะกระทำได้เมื่อทางราชการไม่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นตามวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้หรือมิได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้ภายในระยะเวลาที่ผู้ยกให้กำหนดไว้หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการยกที่ดินนั้นให้แก่ทางราชการ

เมื่อทางราชการไม่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ผู้ยกให้หรือทายาทมายื่นเรื่องขอรับที่ราชพัสดุดังกล่าวคืน โดยทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของผู้ยกให้หรือทายาท ในกรณีที่ไม่มีผู้รับหรือไม่รู้ตัวผู้รับหรือรู้ตัวแต่ไม่ทราบภูมิลำเนาให้ปิดประกาศแจ้งการคืนที่ราชพัสดุนั้นไว้ ณ ที่ตั้งแปลงที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และสำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ แห่งท้องที่อันเป็นที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น และประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

เมื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ผู้ยกให้หรือทายาทได้รับแจ้งหรือนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ปรากฏว่าผู้ยกให้หรือทายาทไม่มายื่นเรื่องขอรับที่ราชพัสดุนั้นคืนทางราชการอาจนำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ได้ตามความเห็นสมควร

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ปรากฏแก่ผู้ยกให้หรือทายาทว่าทางราชการไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุดังกล่าวแต่ผู้ยกให้หรือทายาทในระยะเวลาที่ผู้ยกให้กำหนดไว้หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการยกที่ดินนั้นให้แก่ทางราชการ ผู้ยกให้หรือทายาทอาจขอที่ราชพัสดุนั้นคืนได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อกรมธนารักษ์หรือส่วนราชการที่เป็นผู้ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุดังกล่าว

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ทางราชการประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นตามวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้ แต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันกำหนดเวลา หรือประสงค์จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ต่างไปจากวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้ ให้ส่วนราชการที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นทำความตกลงกับผู้ยกให้หรือทายาทเพื่อขอขยายระยะเวลาหรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์แล้วแต่กรณี ก่อนครบกำหนดเวลาตามที่ผู้ยกให้กำหนดไว้ หรือก่อนครบกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีการยกให้ หากผู้ยกให้หรือทายาทไม่ให้ความยินยอมจนล่วงพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ให้ดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนั้นคืนให้แก่ผู้ยกให้หรือทายาทต่อไป

ข้อ ๑๒ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนั้นให้แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนหรือทายาทจะกระทำได้เมื่อที่ราชพัสดุดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ที่ได้มาอันเนื่องมาจากการเวนคืน และไม่มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืน และให้เรียกเงินคืนจากเจ้าของเดิมหรือทายาทด้วย

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนหรือทายาทว่าไม่มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนแล้ว ให้เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนหรือทายาทมีสิทธิยื่นคำขอรับคืนที่ราชพัสดุดังกล่าวที่ที่มีอำนาจในการเวนคืน

ให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการเวนคืนส่งคำขอตามวรรคสอง และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันจำเป็น พร้อมความเห็นไปยังกรมธนารักษ์เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๓ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือตามโครงการของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือองค์กรของรัฐ ที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดขึ้นตอนและวิธีการสำหรับกรณีนั้นไว้เป็นการเฉพาะ ให้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายกระทรวงนี้

ข้อ ๑๕ เมื่อกฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ที่ราชพัสดุแปลงใดที่พ้นกำหนดเวลาขอคืนตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และผู้ยกให้หรือทายาทไม่ได้ยื่นเรื่องขอคืนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว หากทางราชการได้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุแล้ว ให้ทางราชการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นได้ต่อไป

ที่ราชพัสดุแปลงใดที่ผู้ยกให้หรือทายาทได้ยื่นเรื่องขอคืนเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง และกระทรวงการคลังพิจารณาไม่คืนที่ราชพัสดุนั้นแล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ให้ทางราชการมีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นได้ต่อไป

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ระยะเวลาในการขอทำความตกลงกับผู้ยกให้หรือทายาทตามข้อ ๑๑ สำหรับที่ราชพัสดุแปลงใดได้สิ้นสุดไปแล้วก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หรือจะสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ โดยยังไม่มี การขอทำความตกลงนั้นมาก่อน หรือการทำความตกลงยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าระยะเวลาในการขอทำความตกลงดังกล่าวยังคงมีอยู่ต่อไปจนครบกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๗ บรรดาระเบียบตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้อยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมีระเบียบตามกฎหมายกระทรวงนี้ขึ้นใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สมหมาย ภาษี

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีโฉนดที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ยักที่ราชพัสดุให้แก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การคืนที่ราชพัสดุที่ได้มาอันเนื่องจากการเวนคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ
พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ กระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับกำหนดแห่งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ และจังหวัด แต่ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑
การรับเงินหรือทรัพย์สิน

ข้อ ๕ ในการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ ให้ส่วนราชการเป็นผู้รับบริจาคตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินไม่ว่ากรณีใดๆ ให้ส่วนราชการผู้รับบริจาคมั่นใจว่าได้ผลเสียและประโยชน์ที่ทางราชการจะพึงได้รับ และจะพึงต้องให้ตอบแทนทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นสำคัญ

(๒) การรับบริจาคที่มีเงื่อนไขเป็นการผูกพันจะต้องไม่ให้ประโยชน์ต่อผู้ใดโดยเฉพาะ

(๓) การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีภาระติดพัน หรือมีภาระต้องเรียกร้องหรือซ่อมบำรุงรักษา ส่วนราชการผู้รับบริจาคจะต้องพิจารณาว่าผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มกับค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปหรือไม่

(๔) ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่ไม่ตรงกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้ส่วนราชการที่ได้รับการบริจาคมาส่งมอบให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินต่อไป

ในกรณีที่มีผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้ทางราชการทุกกรณี ให้มีการรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าส่วนราชการ และให้ถือว่าเป็นการรับบริจาคในนามของส่วนราชการ

(๕) หัวหน้าส่วนราชการอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นในการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินก่อนก็ได้

ข้อ ๖ ในการรับบริจาคทรัพย์สินอื่นนอกจากเงิน ให้ส่วนราชการผู้รับบริจาคตรวจสอบเสียก่อนว่าทรัพย์สินที่จะรับบริจาคมีเอกสารสิทธิสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อมิให้ต้องเกิดคดีฟ้องร้องกันภายหลัง

ข้อ ๗ ห้ามมิให้ส่วนราชการกำหนดเงื่อนไขในการประมูลซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ หรือให้เช่าทรัพย์สิน โดยระบุให้ผู้ขาย ผู้รับจ้าง ผู้เช่าทรัพย์สิน หรือผู้ที่เป็นคู่สัญญากับทางราชการต้องบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ส่วนราชการนั้น

ส่วนราชการจะกำหนดเงื่อนไขในการประมูลตามวรรคแรก ให้มีการบริจาคทรัพย์สินประเภท อสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งทรัพย์สินที่เป็นส่วนประกอบของอสังหาริมทรัพย์นั้นก็ได้ แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบ จากกระทรวงการคลังก่อน

หมวดที่ ๒ การจ่ายเงิน

ข้อ ๘ เงินบริจาคหรือดอกเบี้ยที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้บริจาค ส่วนราชการจะนำไปจ่ายหรือก่องหน ผู้ก่องหนได้เฉพาะในกิจการที่ผู้บริจาคระบุวัตถุประสงค์ในการใช้ไว้เท่านั้น

ในกรณีที่ผู้บริจาคไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์หรือระบุวัตถุประสงค์ไว้ไม่ชัดเจน ให้ส่วนราชการนำไปใช้จ่าย หรือก่องหนผู้ก่องหนได้ในกิจการของส่วนราชการนั้น หรือในทางที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ โดยส่วนรวม ตาม ระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ กระทรวงการคลังอาจพิจารณาให้นำเงินบริจาคใน กรณีดังกล่าว ส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๙ ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการจ่ายหรือก่องหนผู้ก่องหนเงินบริจาคหรือ ดอกเบี้ยซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หมวดที่ ๓ การเก็บรักษาและการตรวจสอบ

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการเก็บรักษาเงินสดไว้ เพื่อสำรองจ่ายได้ภายในวงเงินที่กำหนดโดยความเห็น ชอบของกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลัง สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี หรือนำฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

การนำฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ จะ ต้องไม่เกินวงเงินที่ได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๑ การปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชี วิธีการจ่าย และหลักฐานการรับจ่ายเงินบริจาคให้เป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น และให้ รวบรวมหลักฐานการรับจ่ายให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคแล้วแต่กรณี ตรวจสอบได้ทุกขณะ

ข้อ ๑๒ วิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งมิได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็น ผู้วินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) สุธี สิงห์เสน่ห์
(นายสุธี สิงห์เสน่ห์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

* กระทรวงการคลัง เว้นให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือที่ กค.๐๔๐๒/๒๓๕๓๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๖